

ABONAMENTUL.

Pentru monarhie:

Pe an 18 cor. $\frac{1}{2}$, an
9 cor. $\frac{1}{4}$, 4.50 fil.

□ □

Pentru străinătate:

Pe un an 24 coroane

 $\frac{1}{2}$ an 12 cor. $\frac{1}{4}$, an
6 coroane.

Unirea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată 14 fil., a doua
oară 12 fil., a treia
oară 10 fil.

□ □

Tot ce privește foaia
să se adreseze la: Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unirea”
în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.

† PP. Piu X.

Când lovește trăsnetul, e foarte greu să-ți dai seama de cele ce se petrec împrejurul tău. Așa de mare e lovitură, încât tu, care ești aproape de ea, rămâi zăpăcit cu totul, înlemnești, și nu poți une-ori nici să-ți caști măcar gura, ca să rostești câteva sunete nearticulate. Așa e și când vine moartea, și răpește pe neașteptate pe un om mare: lovitură ce se dă celor de aproape e așa de mare, încât bieții oameni parcă și-ar fi pierdut capul, parcă s'a pierdut din ei toată energia. În așa măsură, încât nici nu sunt în stare să-și dea seama de pierderea mare, ce au îndurat-o.

Așa suntem și în fața osâmintelor răci ale marelui pontifice Piu X. Om din popor, trece prin toate slujbele preoțești, începând cu un modest post de capelan, și se ridică la cea mai înaltă treaptă din lumea aceasta. Om modest din fire, vorbește despre sine foarte puțin, așa încât fiind ales pontifice, lumea se întreabă: cine e acest Giuseppe Sarto? Patriarhul de Venetia era cunoscut și iubit numai de aceia, cari îl cunoșteau de aproape, și cari, la mergerea lui la Roma pentru a lua parte la lucrările conclavei i-au zis un călduros a rivederci. În toate slujbele el a lăsat cele mai plăcute amintiri.

El n'a râvnit nici odată la pontificat, și dacă a ajuns în slujba de vicar al lui Hristos, nu s'a lăsat amăgit de splendoarea țării, ci a fost unul din cei mai smeriți preoți, care s'a silit, ca să întărească, să premească biserica. Ar trebui să scrii un studiu lung și greu, pentru a putea arăta activitatea prodigioasă a acestui papă, pe care chiar dușmanii bisericii îl parentează cu cele mai frumoase cuvinte.

Penru a putea duce la bun sfârșit deviza sa: «instaurare omnia in Christo», se apucă mai întâiu de reforma dis-

ciplinei și studiilor din seminariile italiene, dă legi foarte aspre pentru preoțimea Italiei, prin cari legi ne prevestește lupta cea mare în contra lașității preoțești numite modernism. Ceice vreau să lipsească biserica de caracterul ei dumnezeesc, s'au scandalizat groasnic, când au văzut cu câtă îndrăsneală reclama papa drepturile lui Dumnezeu, și acesta a fost cel mai doveditor argument, că enciclica despre modernism și cea dată la pomenirea sfântului Carol Boromeu au fost foarte la loc. Căci nu există o dovadă mai palpabilă despre bunătatea faptei tale, ca împrejurarea, că dușmanul tău cel mai aprig o combate cu cea mai turbată înverșunare.

Pe cât a fost de modest și de smerit acest Papă, pe atât a fost de energic în apărarea drepturilor bisericii, al cărei slugă, fără cea mai mică rezervă, era în toate faptele lui. Acestei energii se datorează ruperea relațiilor cu Franța oficială, un mare bine pentru biserica acestei țări, căci acum se ridică biserica la înălțimi, de cari nici nu visa mai înainte.

O calitate nu va putea să i-o denege nimeni acestui mare arhieru: el a fost om foarte practic, nu numai când a reformat curia romană, desființând congregațiunile, ce nu mai aveau așa mult lucru, și înființând și întărind pe celea, a căror ființă o reclamau nevoile timpului, — dar el a fost practic, când a dat ordine nouă cu privire la întâia împărțășanie și la împărțășania mai deasă. Binele, ce va rezulta din această înțeleaptă dispoziție, se vede acum numai în parte, însă mai târziu se va putea constata și mai evident. Cu tot dreptul așteaptă papa îndreptarea lumii dela împărțășirea cât mai deasă.

În jurul numelui acestui Papă s'a creat la noi o atmosferă foarte dușmănoasă. Hajdudorogh-ul, care ne-a luat o mulțime de parohii, a făcut între Români mult sânge rău. Ne-

doare și pe noi acest fapt, a cărui îndreptare a grăbit-o mult, dar n'a putut-o ajunge sfântul Părinte, care a ținut mult la biserica unită, și foarte mult la noi. Hajdudorogh-ul are o lungă istorie, care începe din momentul, în care au început a se rupe dela sufletul nostru preoții și credincioșii din acele părți.

A avut multă dragoste față de noi. El a cerut ca să se formeze la Roma preoți de ai noștrii pentru credincioșii din America. Cu toată inima a aderat la dorința episcopatului de a avea la Roma casă și biserică românească și un om vrednic, care să vorbească cu tărie și putere în interesul bisericii noastre.

A face din Papa Piu X un dușman al Românilor, e o crimă strigătoare la cer.

Om mare a fost ultimul pescar dela Tibru. În fața sicriului, ce închide rămășițele lui pământeste, se închină toată lumea, chiar și necredincioșii. Mai mult ne închinăm noi, cari ținem la credința lui Isus, și pentru cari capul bisericii catolice e cel mai mare arhieru.

Odihnească cu dreptii!

Împotriva celorce exploatează credulitatea poporului.

Procuratura diu Alba-Iulia a adresat organelor administrative următorul apel:

Mi a venit la cunoștință, că unii indivizi folosindu-se de împrejurările actuale, cearcă să exploateze desorientarea altora, și păgubindu-i, să se îmbogățească pe cale nedreaptă. Anume unli lătesc vestea la sate, că ar fi scăzut peste măsură valoarea bancnotelor, culegând cu minciună dela poporul credul bancnotele și răscumpărându-le cu un preț cu mult sub valoarea lor. Alții iarăși lătesc vestea, că chitanțele extradate de comisiile încredințate cu cumpărarea de cai spre scopuri militare, statul nu ar avea de cuget să le răscumpere, și în felul acesta adună pe un preț de nimica chitanțele bieților oameni creduli.

Având în vedere, că astfel de manopere — pe lângă aceea, că din firea lor sunt cât se poate de respingătoare, — pot se elatine și încrederea poporului în spiritul de dreptate și puterea statului, ești recerșat să aduci la cunoștința celor-ce cad în sfera D-tale de drept, ca aceia cari au cunoștință de astfel de proceduri josnice, contrare legilor noastre penale, se mă avizeze fără amânare ca să pot introduce imediat cercetarea criminală împotriva acestor indivizi. Pentru-ca să pot lua și alte măsuri corespunzătoare să fiu încunostințat și despre astfel de cazuri, cari nu cad sub dispozițiile legilor penale, pentru-că numai astfel putem apăra poporul, fără experiență, în contra celor-ce exploatează vremurile aceste de războiu, dacă ne vom folosi pentru apărarea poporului de mijloacele statorite în codul penal.

Epistola pastorală

a Preasfinției Sale Episcopului

Vasile Hosszu

cu care rânduește a se săvârși în fiecare an în postul sfintei Marii slujba „Cinstului Paraclis“.

(Continuare și fine).

Porunca și îndemnările noastre cuprinse în aceste șire să se aducă la cunoștința fiilor credincioși, citindu-se în întregime acest circular al nostru în toate bisericile parohiale și filiale din întreaga dieceza înainte de începerea postului sf. Marie, în 2 Dumineci premergătoare; inducându-se datul publicării în ziarul predicilor și a catehezelor. Fiecare paroh ori administrator va avea să Ne facă prin protopopul tractual raport conștiințios despre împlinirea poruncii Noastre, despre cercetarea Paraclisului și despre rodirile, cari vor fi urmat. De altcum nu poruncim un lucru nou, de vremece cinstul Paraclis este cunoscut în deobște și pe alocurea să și face, adecă se cântă ori citește în biserici.

Noi, iubiți frați și fii, nădăduim mult dela folosința Preasfinției Născătoare de Dumnezeu, câștigată prin rugăciunea Paraclisului, nădăduim totul pe seama Bisericii, a familiilor, a ostenelelor și a tuturor trebuințelor. Că dacă unde sunt doi sau trei adunați în Numele Domnului Isus, acolo e El în mijlocul lor și dacă nimenea din cei ce aleargă la Maria, nu iese dela Dânsa rușinat, au nu va fi Domnul în mijlocul nostru adunați, nu doi sau trei, ci cu miile în Numele Lui și al Maicei Sale, au rămâne-vom rușinați în încrederea ce ne punem în Maica sfântă.

De încheiere iubiți frați și fii, vă mai aducem aminte că, pentru-ca rugăciunea noastră și noi se plăcem Maicii sfinte, e de lipsa să ne ferim de păcate și să ne împodobim sufletele cu virtuți, mai ales să ne ferim pe noi și pe alții de păcatul necurăteniei, fie în vorbe, poște ori fapte, prin cari se întină virtutea curăteniei atât de scumpă Maicei sfinte. Apoi vor face un lucru plăcut Mariei și loru-și de mântuire aceia, cari având obiceiul urit și diavolesc de a sudui sau înjura, se vor sili să nu suduie, să nu înjure numele preasfânt al Preacuratei Născătoare de Dumnezeu, al lui Dumnezeu, al sfinților, apoi toți aceia, cari vor dojeni și

îndreptă pe cei cari suduie sau înjură, precum părinții, stăpânii și vor chiar pedepsi pe prunci și servitori, auzindu-i că suduie ori înjură.

Astfel iubiți frați și fii, prin rugăciune, făcută împreună, prin primirea sfințelor Taine a sposedanței și a sfintei Cuminecături, prin conținere dela păcate și necurătenii, prin alungarea sudalmei putem și numai așa putem nădădui pe dreptul, că „nădejde, întărire și zid de mântuire nemișcat, câștigând pe Ceea-ce este întru tot lăudată, de tot năcasul ne vom izbăvi“.

Sus să avem deci inimile, iubiți frați și fii; să ridicăm ochii noștri la cer, de unde va veni ajutorul nostru, — ajutorul nostru dela Domnul cel-ce a făcut cerul și pământul, prin mijlocirea preasfinției, nepătatei și pururea Fecioarei Maicei Sale, căreia împreună să-i zicem: „Bucură-te lauda a toată lumea. Bucură-te casa Domnului. Bucură-te munte umbrat. Bucură-te scăpare. Bucură-te steșnic de aur. Bucură-te preacurată, care ești slava creștinilor. Bucură-te Marie maica lui Hristos Dumnezeu. Bucură-te raiu. Bucură-te masa cea dumnezească. Bucură-te biserică. Bucură-te năstrapă de aur. Bucură-te bucuria tuturor“.

Iar ca toate astfel să fie, drept arvună al cereștilor îndurări și al scutului Maicei sfinte, din adâncul inimei noastre părintești tuturor voaună iubiți fii, vă dăm în Domnul binecuvântarea noastră arhierască.

Szamosujvár—Gherla, la 29 Iulie 1914.

Episcop Vasile.

Chemare sub drapel.

— Publicațiune oficială. —

Neactivii și obligații la gloată trimiși acasă pentru împlinirea lucrărilor de seceriș, au avut a se prezentă pe 24 August, asemenea soldații de honvezi înrolați dar concediați. Recruții și rezerviștii de întregire.

Gloații obligați, cari sunt concediați.

1. *Toți cetățenii ungari* obligați la gloată, cari sunt de 42 ani și mai tineri, cari au servit la armată, la marina de războiu, la honvezime sau la gendarmerie, și după intrarea lor în urma surplusului de contingent au fost concediați, — cu excepțiunea acelor cari au servit la cavalerie, — sunt obligați a intra și anume:

a) aceia, cari sunt provăzuți cu coală de recomandare, conform dispozițiunii coalei de recomandare,

b) toți ceialalți, la stațiunea de ajustare de gloată, corăspunzătoare locului lor de apartinere, unde au a se prezentă în ordinea următoare:

la 24 August cei de 38 de ani și mai tineri,

la 25 August cei de 39 ani,

la 26 August cei de 40 ani,

la 27 August cei de 41 ani,

la 28 August cei de 42 ani.

2. *Toți cetățenii austriaci* obligați la gloată de 52 ani și mai tineri, cari au servit la armată, la marina de războiu, la honvezime, (la țintașii regnicolari) sau la gendarmerie și cari până acum încă n'au fost chemați sau după intrarea lor în urma surplusului de contingent au fost concediați, au să intre la 27 August la comandamentul cercual de gloată a locului lor de competență.

3. *Obligații de gloată, cari conform lihelului lor de justificare de gloași sunt dimis din serviciu ca „neapți pentru serviciu“, mai departe toți acei obligați la gloată, cari nici când n'au servit la armata, la marina de războiu și la honvezime (cari aparțin subclasei B), peste tot n'au să între.*

Dintre aceștia fac excepțiune:

a) cari sunt provăzuți cu coală de recomandare și sunt obligați a intra conform dispozițiunii acesteia,

b) cari vor fi chemați separat,

c) cari conform dispozițiunii antistiei comunale vor fi obligați a intra pentru servicii militare speciale.

Imbrăcămintea celor obligați la gloată.

Cei obligați la gloată separat sunt a se îndrumă, ca să între cu încălțăminte, cu veșmânt cald și intrucât se poate cu șoale.

Obligații la miliție, cari au fost dispenzați dela intrare și cari au fost lăsați în aplicare civilă.

Obligații la miliție, cari au fost dispenzați pe întreaga durată a războiului peste tot nu trebuie să între.

Aceia, cari dela intrare numai până la oareșcare termin sunt dispenzați, numai după expirarea acestui termin sunt obligați a intra.

Iar aceia, cari au fost dispenzați pe vre-un timp nehotărit, numai la provocare, respective chemare nouă sunt obligați a intra.

Nesupunerea acestor ordine se va pedepsi cu asprime conform legilor existente.

Cătră „Popoarele Mele“.

— Echou la cuvântul Maiestății Sale. —

Ca un document al zilelor de acum, publicăm cu plăcere cuvântul unui protopop de ai noștri cătră frații săi preoți. Protopopul Clujului a adresat zilele aceste următorul circular:

Onorați în Hristos Frați!

Loialitatea cătră Tron și alipirea cătră pământul patriei a fost totdeauna o virtute strălucitoare a poporului nostru. De aceea zilele de sărbătoare ale Maiestății Sale cesare Apostolice regești au fost zile de sărbătoare și pentru poporul și biserica noastră.

Mai mult decât ori-când înainte trebuie să fie aceasta acum, când Maiestatea Sa gloriosul nostru Domnitor Francisc Iosif I. stă în centrul luminos al evenimentelor epocale de astăzi.

Înainte de-a se porni cursul evenimentelor prin care trecem, Maiestatea Sa în augustul Său cuvânt „Cătră popoarele Mele“ zicea aceste cuvinte de Patriarh stăpânitor. „...Am încredere în popoarele mele cari în toate vremurile s'au înșiruit solidare și credincioase în jurul Tronului Meu și cari erau întotdeauna gata la cele mai mari jertfe pentru cinstea, mărirea și gloria patriei...“

La aceasta declarație suverană popoarele Monarhiei, toate fără nici o deosebire, au răspuns cu aceeași încredere de fii credincioși, alergând cu însuflețire sub arme pentru apărarea dreptății și scutirea patriei. Printre celea dintăiu aceste popoare, ca totdeauna a fost bunul și credinciosul nostru popor românesc și cu toții am rămas încălțați sufletește de pilda devotamentului neclătinat, ce a dat-o poporul nostru și acum, stercând admirația și recunoștința de pe buzele tuturor.

Dar, iubiți frați! Nu numai cei chemați la oaste, ci și noi ceealți toți, trebuie să fim la înălțimea datoriei noastre către Tron și către țeară. De aceea, în urma recercării nr. 30—911 a Ilustrisimului domn Comisar guvernial contele E. Bethlen viu cu toată însuflețirea se vă atrag atențiunea la ziua de 18 August n. a. c., când se va serba a 84-a aniversară a nașterii Maiestății Sale Augustului nostru Impărat și Rege apostolic Francisc Iosif I., care zi trebuie sărbătorită mai cu pătrundere ca ori-când și cât se poate mai potrivit cu împrejurările timpurilor istorice, prin care trecem. În scopul acesta află de lipsă a dispune următoarele.

1. În 18 August st. n. c. se va serba sf. Liturghie îndatinată de ziua Domnitorului, cu predică ocazională și la sfârșit cu rugăciunea obicinuită „Rugăciune pentru Domnitor” și troparul „Mântuiește Doamne poporul Tău”... și va fi invitată la sf. Liturghie și primăria locală, precum și alte autorități militare și civile.

2. Dacă va asista popor în număr mare, ceea-ce ar fi de dorit, se va da atunci și colectă pentru ajutorarea familiilor celor duși la războiu, — iar dacă nu colecta aceasta se va face negreșit în sărbătoarea „Schimbarea la față” (19 Aug. n.) ori în Dumineca următoare. Rezultatul colectei, ori-care ar fi, — fie în bani, fie în naturale, se va administra prin oficiul episcopesc la mâna Comisarului guvernial, sau se va preda comisiei din loc dacă este, despre ce veți raporta.

Astfel din ziua Maiestății Sale se va face pretutindenea o zi a soldaților Săi, pentru-că armata este țaria Tronului și siguranța Patriei, — și îngrijindu-ne de armată dovedind în chipul cel mai potrivit sentimentele noastre de tradițională loialitate către Maiestatea Sa Impăratul și Regele nostru apostolic, pe care Domnul Dumnezeu să-l scutească sub acoperământul bunătății Sale, să-l încununeze cu laurul biruinței dușmanilor Săi și să-l dăruească cu Domnie păciuită întru lungime de zile spre fericirea Sa și a tuturor popoarelor, ce Dumnezeu i-le-a încredințat spre cârmuire.

Oficiul protopopesc gr.-cat. al Clujului.
Cluj, la 15 August n. 1914.

Dr. Elie Dăianu,
protopop.

Inceperea anului școlar în Blaj. Aduc la cunoștința părinților și tuturor celor interesați, că la gimnaziul superior gr.-cat. din Balázsfalva—Blaj, examene coringente se vor ținea Luni în 31 August st. n. 1914. Inscriverile pentru anul școlar 1914/15 se vor face în 1, 2 și 3 Septembrie, iar Vineri în 4 Septembrie, se vor începe prelegerile regulate.

Examenul de maturitate scripturistică se va ținea în 5, 7, 8 și 9 Septembrie st. n. începând dela 7 ore dimineața, iar verbalul va urma în 11 Septembrie st. n. 1914.

Dr. Ambrosiu Chețianu,
director gimnazial.

Războiul european.

De pe câmpul de operație din Serbia.

I (Comunicat oficios.)

Deoarece Rusia a intervenit în războiul, ce a izbucnit între Monarchie și Sârbia, am fost constrânși a ne concentra toată puterea armată pe câmpul de bătaie dela nord-ost. Prin aceasta războiul cu Sârbia, pe care partea cea mai mare a opiniei publice l'a considerat drept o expediție pedepșitoare, a devenit automate acțiune secundară, care de abia va atinge marea luptă decisivă.

Cu toate aceste, considerând situația generală și știrile primite despre inamic, s'a arătat a fi cu scop, ca să ne hotărîm pentru o acțiune ofensivă, care însă considerând punctele de orientare amintite mai sus, a avut de scop numai o pătrundere scurtă pe teritoriul inamic, după a cărei succes necesarminte am voit să ne înapoiem în expectativa de mai înainte, ca la data ocaziune se năvălim din nou asupra dușmanului.

Aceasta scurtă ofensivă s'a și întâmplat în restimpul dintre 13 și 18 August. Înaintarea a efectuit-o cu deosebită bravură și vitejie o parte a puterii noastre armate concentrate la sud și rezultatul aceleia a fost, că aproape întreaga oștire sârbă s'a concentrat împotriva noastră și luptele purtate cu preponderanță numerică a sârbilor, pe lângă cele mai mari jertfe, s'au zădărnicit în urma ținutei eroice a trupelor noastre.

Dar și aceste, considerând preponderanța numerică a inamicului, ce luptă pentru existență, au suferit pierderi însemnate, ceea-ce nu va pune pe nime în mirare. Când apoi trupele noastre, cari au pătruns departe pe teritoriul inamic au primit în 19 August, după-ce s'au achitat de datoria lor, ca să se reinapoeze în tabăra originală de lângă Drina de jos și Sava, au lăsat pe câmpul de războiu pe inamic complet eșofat.

Trupele noastre au ținut azi ocupate înălțimile de pe teritoriul sârbesc și spațiul din jurul Șabațului. În Sârbia sudică trupele austro-ungare din Bosnia înaintează mereu, fiind în luptă continuă cu inamicul în direcție spre Valjevo.

Putem să privim cu toată liniș în fața evenimentelor, ce ne așteaptă, a căror curs va justifica încrederea, de care s'au arătat vrednice trupele noastre brave în restimpul dintre 13 și 19 August în măsură completă, deși au operat între împrejurările cele

mai grele și au fost încredințate cu o sarcină, ce laicului se pare nerecunoscătoare (A. T. U.).

Învingeri germane.

Diviziunea franceză a 5-a de cavalerie a fost respinsă la Perwez, spre nord de Namur, cu mari pierderi, de cavaleria germană. Trupe bavareze și badiene au bătut brigada a 55-a de infanterie franceză, care înaintase până la Weiler, 15 kilometri spre nord-vest de Schlettstadt. Brigada franceză a suferit mari pierderi și a fost respinsă peste Vozezi.

Ocuparea Bruxellesi.

Armatele germane s'au ciocnit la 30 km. de Bruxelles cu o armată belgiană cam de 30.000 de oameni, și după o luptă înverșunată au respins-o. Au înaintat apoi și au ocupat Bruxelles, rămasă astfel fără apărare.

A fost o apucătură. În vreme ce o parte mai mică a armatei asedia Namurul, grosul s'a aruncat fulgător asupra Bruxellesi. Regele probabil a fugit la Anvers.

Berlin, 19 August. Coloane puternice franceze sunt în drum spre Gemblox (spre nord-vest de Namur).

Mari învingeri germane la Metz.

Agenția telegrafică maghiară publică următorul comunicat primit din Berlin.

Statul major publică cu datul de 21 curent următoarele: Trupele noastre au urmărit pe inamicul bătut între Metz și Vozezi. Francezii s'a retras la început în ordine, dar în urmă retragerea a degenerat în fugă fără cap. Până acuma am făcut prizonieri mai mult de 10 mii de francezi și am capturat 50 de tunuri. Se poate satori că inamicul înfrânt a avut în luptă mai mult de opt corpuri de armată.

Din prilejul biruinței oștirilor germane la Metz, împăratul Wilhelm a adresat principesei de Braunschwig următoarea telegramă: Dumnezeu a binecuvântat armele trupelor noastre și le-a ajutat să învingă. Să plecăm genunchii și să dăm mulțămită lui Dumnezeu. De ar fi și pe mai departe cu întreg poporul nostru german. Al tău tată iubitor Wilhelm.

O divizie de cazaci înfrântă.

O divizie de cazaci urmată de pedestrime a pătruns în 11 a. c. spre Socal. Aci a fost surprinsă de trupele noastre, cari după o luptă scurtă

au înfrânt-o, împrăștiindu-i total o brigadă. Am făcut o mulțime inamici prinsoneri și am capturat mare material de războiu (A. T. U.)

*

Cu adaus la știrea primită despre lupta de lângă Socal se mai comunică din Viena, că brigada rusă amințită a fost total zdrobită de trupele noastre. Ai noștri au dovedit un curaj admirabil. A căzut un general rusesc, iar unul a fost grav rănit și transportat în spitalul din Lemberg. Numărul prinsonerilor și al răniților prinși este foarte mare.

Noi înfrângeri rusești.

Cavaleria austro-ungară a atacat la Tomasov o divizie dușmană. Două regimente de cazați și unul de ulani au fost constrânși să se refugieze. Un escadron a unei divizii de cavalerie, care a trecut departe înainte (Raid.) a fost total zdrobit. O brigadă a fost nimicită la Turgukau, cealaltă a suferit mari pierderi la Kamivka—Strumilav.

Aviatorii noștri pătrund adânc cu mare curaj pe teritoriul rusesc au făcut explorări excelente și au pricinuit mari confuzii în taberele inimice și la transporturile militare prin aruncarea de bombe (A. T. U.)

Biroul telegrafic comunică:

Speranțele regatului Mutenegrean că flota engleză și franceză să-l scape de blocada vaselor austro-ungare, sunt aproape cu totul risipite, deoarece vasele franceze și engleze se tem de pericolele ce le așteaptă în marea Adriatică.

Viena, 19 August. Știrile ziarelor streine despre scufundarea vasului »Zrinyi« și a altor trei vase austro-ungare sunt neadevărate. Toate știrile acestea s'ar putea referi eventual la micul crucișător »Zenta«, care a fost atacat de vase numeroase dușmane și despre care lipsesc până acum știri.

În schimb s'a constatat, că unul din distrugătoarele noastre de torpiledesși a fost atacat de 16 vase franceze și crucișătoare, a sosit neatins în portul destinat.

(Oficial). Budapest, 19 August. Astăzi a sosit aici un transport de 41 soldați greu răniți și 140 ușor răniți. Ei povestesc, că Sâmbătă și Duminecă au avut loc la depărtare de 30 kilometri de Sabac lupte vehemente. În aceste lupte ar fi fost rănit și prințul moștenitor al Sârbiei. Trupele noastre precum s'a constatat ulterior, au

stat față 'n față cu diviziunea sârbească a Drinei, care a fost respinsă Duminecă.

Din povestirile unui locotenent rănit rezultă, că *diviziunea sârbească a Drinei a fost complet distrusă.*

Neutralitatea României.

Din Sofia se anunță, că acolo se colpotează știrea din sursă diplomatică, că Rusia ar fi cerut dela guvernul României, ca să permită trupelor rusești trecerea prin Moldova. România este astfel constrânsă se hotărăască repede în chestie. O știre din Cernăuț spune, că România își ține închisă frontiera în toate direcțiile, iar la Prut și-a concentrat trupe însemnate, deoarece ce i-a venit la cunoștință, că la izvoarele Prutului, s'au adunat mari oștiri rusești, cari voesc să forțeze trecerea pe teritor românesc spre monarchie.

MAI NOU.

8000 soldați ruși prinși.

Din Berlin vine știrea, că trupe rusești au pătruns spre linia Gumbinnen-Angerburg. Primul corp german a îndreptat un nou atac împotriva inamicului, ce înainta spre Gumbinnen. În lupta aceasta trupele germane au prins 8000 de ostași ruși și au capturat opt tunuri.

Asupra unei divizii de cavalerie a unui corp de mai multă vreme n'a sosit nici o știre. S'a dovedit apoi, că divizia s'a lăsat în luptă cu două divizii inamice. Divizia germană a sosit ieri înapoi la corp cu 500 de prinsonieri. Alte trupe rusești înaintează dinspre nord dela Pregel și dinspre sud dela lacurile Masuri. Mișcările trupelor noastre dela ost trebuie să le retăcem încă, nu cumva să ne trădăm înainte de vreme dispozițiile noastre dușmanului. (A. T. U.)

Francezii se retrag.

Din Berlin vine următoarea știre oficială: Asupra înaintării trupelor germane pe câmpul de bătaie dela vest alte știri comunica nu se pot. Noua încercare a inamicului, ca să pătrundă în Alsația superioară, s'a zădărnicit în urma biruințelor germane, câștigate pe câmpul de luptă din Lotaringhia. Inamicul e în retragere și în Alsația superioară.

Blocul balcanic.

În zilele aceste au convenit în București reprezentantul Turciei, ministrul externelor Talaat bey și reprezentanții Bulgariei pentru a stabili

un acord reciproc a celor trei țări în fața războiului european. Acum se anunță, că tot spre acest scop au fost invitați la București și reprezentanții Greciei, cari au și sosit în capitala României, unde au conferat îndelungat cu reprezentanții celorlalte state balcanice. Acum se anunță, că s'a aflat formula unei grupări balcanice. Grecia s'a alăturat la cele trei țări. Scopul grupării noi balcanice este apărarea celor patru state interesate față de orice mișcare din afară. Blocul bulgar s'a alăturat natural de tripla

Proprietar, editor: **Emil Tatar.**

Redactor responsabil: **Augustin Gruția.**

Nr. 5810—1914.

Concurs la stipendii.

Prin aceasta publicăm concurs până în 15/2 Septembrie 1914 inclusive pentru următoarele stipendii:

I. Din fundațiunea „Constantin Alutan“.

Două (2) stipendii de câte 120 cor. folosite în anul scol. 1913/14 de către Baci Pompeiu, gimn. cl. VI. Năsăud, Brumboiu I. Aurel, cl. I. gimn. Brașov, — destinate pentru tineri români gr.-cat. studenți la gimnazii, școli reale, comerciale, universitate, politehnică, agronomie, preparandie etc.

Consăngenii fundatorului au preferință.

II. Din fundațiunea „Lazar Baldi“.

Două (2) stipendii de câte 200 cor. folosite în anul școl. 1913/14 de către Virgiliu Moldovan, gimn. cl. IV. Blaj, Sabin Morariu, gimn. cl. VIII. Turda, — destinate, pentru studenți gimnaziști români gr.-cat. din comitatul Clujului. — Consăngenii fundatorului au preferință și dacă sunt din alte comitate.

III. Din fundațiunea „Alexă Bidian“.

Din venitele acestei fundațiuni se vor împărți stipendii adecuate tuturor nepoților din frați ai fundatorului și în locul al doilea băieților și fetițelor înrudiți cu fundatorul prin sânge până la al patrulea (IV) grad, născuți din căsătorie creștinească, fără conziderare la natura studiilor, ce le urmează, — nu vor fi exchiși dela stipendii nici aceia, cari învață măiestrii.

Pot însă concura în senzul §. 21 din literile fundamentale și alți studenți ori industriași români gr.-cat., în linia primă din comitatul Clujului, actualul cerc administrativ al Mociului constituit din comunele: Bărei, Băgaciu, Giulatelec, Maroțuza, Sava, Imbuz, Petea, Leghiu, Palatca, Mcciu, Chiseu, Ghiriș, Tothaza, Bothaza, Berchieșiu, Frata, Sopor, Juriu, Aruncuta, Suatul de jos, Suatul de sus, Calian, Jucul inferior, Jucul superior, Jucul nobil, Viș

și Gadalin, dacă pe lângă înrudirea cu fondatorul, dovedesc purtare morală ne-eseptionabilă și progres cel puțin îndes- tulitor. Sunt preferiți cei originari din comuna Sava.

IV. Din fundațiunea „Timoteiu Cipariu“.

1. Un (1) stipendiu de 200 cor. folosit în anul scol. 1913/14 de către Mateiu Cipariu, cl. VII. Blaj.

2. Un (1) stipendiu de 100 cor. folosit în anul școl. 1913/14 de către Alexandru Socol, VI. cl. gimn. Blaj.

Amândouă sunt destinate pentru studenți români gr.-cat. la gimnaziul arhi-episcopesc din Blaj.

V. Din fundațiunea „Ioan Daniel—Danuțiu de Fersig“.

Două (2) stipendii de câte 600 cor. folosite în anul scol. 1913/14 de către Egon Pap Szilágyi iurist an. II. Budapesta, și Nistor George gimn. cl. V. gimn. Baia-mare.

La aceste stipendii poate concurge studenți români gr.-cat. dela orice școală, sunt însă preferiți consângenii fundatorului și numai în lipsa acestora se vor conferi altora.

VI. Din fundațiunea „Petru cav. Ioanette“.

Un (1) stipendiu de 200 cor. folosit în anul scol. 1913/14 de către Ioanette Iosif, gimn. cl. III. Brad, — destinat pentru tineri români, cari vor frecventă clasele gimnaziale ori reale din patrie, începând din prima clasă gimnazială ori reală.

Stipendiile din această fundațiune le pot obține tineri, cari din ambii părinți sunt români, de religiunea gr.-cat. ori gr.-or. din munții apuseni ai Ardealului, din comunele: Câmpeni, Bistra, Certege, Săcătura, Albac, Scărișoara, Neagra, Vidra-de-sus, Vidra-de-jos, Ponorel și Sohodol, — și cari vor dovedi totodată, că sunt născuți din părinți adevărați români.

Descendenții în linie directă din familia Ioanette, constatându-se de capabili și diligenți, vor primi stipendiul cu începutul clasei a IV-a normale sau elementare și au preferință față de alții.

VII. Din fundaț. „Andrei P. Liviu“.

Un (1) stipendiu de 330 cor. folosit în anul scol. 1913/14 de către Emil Felderean, practicant farm. Un (1) stipendiu de 100 cor. folosit de Zeic Iosif cl. V. elem. Alba-Iulia.

Aceste stipendii sunt destinate pentru studenți români gr.-cat. dela orice școală sau pentru meseriași, — consângenii de ai fundatorului. Îl pot dobândi și fete.

VIII. Din fundaț. „Ioan F. Negruțiu“.

1. Un (1) stipendiu de 160 cor. folosit în anul scol. 1913/14 de către Negruțiu F. Alex. practicant mașinist Sibiu, — destinat pentru studenți români gr.-cat. dela orice școală. Consângenii fundatorului au preferință și se pot conferi și fetelor, cari se pregătesc de învățătoare sau pe altă

carieră, care le-ar asigura un mod de viață mai independent.

IX. Din fundațiunea „Iacob Pál“.

1. Un (1) stipendiu de 50 cor. pentru gimnaziști în cl. superioare.

2. Un (1) stipendiu de 30 cor. pentru gimnaziști în cl. inferioare.

La stipendiile din această fundațiune sunt îndreptățiți a concurge numai tineri născuți din ramul gr.-cat. Pál din Szék (comit. Szolnok-Doboka) și din ramul Bosiak sau Borton din Zalasd (comit. Hunedoarei), cari au calificațiune distinsă, învață la gimnaziul rom.-cat. din Cluj și sunt săraci.

X. Din fundațiunea „Ioan și Eudohia Nosa“.

Un (1) stipendiu de 100 cor. folosit de Victoria Pop, cl. III. civilă, Beiuș, — destinat pentru studenți în orice clasă, înrudiți cu fundatorii. În lipsa rudeniilor se va da și străinilor, cari sunt săraci și studiază bine.

XI. Din fundațiunea „Constantin Papfalvi“.

Un (1) stipendiu de 240 cor. folosit de Iuliu Dancu, gimn. cl. VII. Blaj, — destinat pentru studenți dela orice școală. Preferință au consângenii fundatorului, în locul prim cei născuți în Popfalău.

XII. Din fundaț. „Vasile Rațiu“.

1. Două (2) stipendii de câte 200 cor. folosite în anul scol. 1913/14 de către Georgina Vlassa cl. IV. civ. Blaj și Iulian Popescu cl. III. gimn. Blaj, — destinate pentru studenți români gr.-cat. în clasele superioare ale gimnaziului arhi-episcopesc din Blaj sau pentru fetele din clasele civile ale școlii de fetele din Blaj. Consângenii fundatorului au preferință.

XIII. Din fundațiunea „Alexandru St. Șuluțiu“.

1. Trei (3) stipendii de câte 800 cor. folosite de Laurențiu Lechințean rigorozant medicină, Alexandru Măcelaru rigorozant medicinist, Corneliu Togan rigorozant la facultatea iuridică toți trei la universitatea din Budapesta — destinate pentru tineri cari studiază drepturile sau medicina la universitatea din Budapesta sau la vre-o universitate din străinătate.

2. Un (1) stipendiu de 600 cor. folosit în anul scol. 1913/14 de către Pompeiu Gherman student an. III. de tehnică Budapesta, — destinat pentru tineri, cari studiază la vre-un institut afară de patrie: tehnică, metalurgică, pedagogie ori științele reale.

3. Opt (8) stipendii de câte 400 cor., cari au rămas vacante după: Valeriu Pop, Petru Petean, Dr. Liviu Ilea, Emil Bugner, Ștefan Pantea, Victor Crainic, Simeon Baboș, Laurențiu Băbuș studenți în drepturi la universitatea din Cluj, — destinate pentru tineri, cari studiază științele iuridice la universitatea din Cluj.

4. Patru (4) stipendii de câte 200 cor., cari le-au folosit în anul scol. 1913/14 Ioan Suciș gimn. cl. VIII. Sibiu,

Coriolan Suciș gimn. cl. VIII., Leon Sântoma gimn. cl. VIII., Aurel Sabo gimn. cl. VIII. în Blaj — destinate pentru studenți gimnaziști în clasele superioare.

5. Cinci (5) stipendii de câte 120 cor., cari le-au avut în anul scol. 1913/14 Septimiu Boțan gimn. cl. V. în Mediaș, Decei O. Traian gimn. cl. III. Mediaș, Oliviu Răhăian gimn. cl. IV., Teodor Medgyeș gimn. cl. III. Blaj, și Gligor Trif gimn. cl. V. gimn. Turda — destinate pentru gimnaziști în clasele inferioare.

Studenții înscriși ca ordinari la școlile de mai sus, cari doresc a obține unul din stipendiile aici înșirate, au să dovedească:

a) că sunt români gr.-cat. mizeri, născuți în Transilvania;

b) că pe lângă purtare morală bună au din studii calcul de eminentă!

c) Dintre concurenți vor fi preferiți aceia, cari vor dovedi, că sunt consângenii cu fundatorul.

XIV. Din fundațiunea „Vancea — Cassa arhidiecezană“.

1. Trei (3) stipendii de câte 120 cor. folosite în anul școl. 1913/14 de către Ioan Ghiriș curs IV. prep., Iuliu Popa, curs IV. prep., Tiberiu Radeș curs IV. prep. în Blaj.

La dobândirea stipendiilor din această fundațiune au preferință rudeniile fundatorului, chiar și dacă ar fi născuți afară de Arhidieceza gr.-cat. de Alba-Iulia și Făgăraș; dela străini însă se cere să fie fii ai acestei arhidieceze.

XV. Din fundaț. „Efraim Klein“.

Un (1) stipendiu de 360 cor. folosit în anul scol. 1913/14 de către Nicolau Voicu an. II. medicină în Budapesta, — destinat pentru studenți la gimnaziul din Blaj. Preferință au studenții din familiile Klein și Muntul.

XVI. Din fundațiunea „Dr. Simeon Ramontzai“.

1. Trei (3) stipendii de 630 cor. folosite în anul scol. 1913/4 de către Nicolae Comșa rigor. med., Dr. Andreiu Mureșian rig. la jură. Aurel Pop student la facultatea de belle arte în Budapesta — destinate pentru studenți la universitate, la politehnică, la academia de pictură din Budapesta și Viena, precum și la academia montană din Selmeș și la academia comercială din Viena.

2. Patru (4) stipendii de câte 168 cor. folosite în anul scol. 1913/4 de către Aurel Muthu iurist an. IV., Ioan David iurist an. II., Emil Petru Stoica jur. I. și Romul Pinteja jurist an. II. Cluj.

Stipendiile de sub p. 2. sunt destinate pentru studenți iuriști la universitatea din Cluj.

3. Șase (6) stipendii de câte 126 cor., cari în anul scol. 1913/14 le-au avut Aurel Moldovan an. III. academia militară Wiener Neustadt, George Maior an. III. școala comercială Brașov, Domițian Baciș cl. VII. gimn., Liviu Ciungă cl. VIII. gimn., Coriolan Romonțan cl. VIII. gimn., Pompiliu Simonetti cl. VIII. gimn. Blaj, — destinate pentru gimnaziști și studenți la școala comercială.

La stipendiul din această fundațiune sunt preferiți cei nobili de origine.

XVII. Din fundaț. „Gavrila Vaida“.

Un (1) stipendiu de 140 cor. folosit în anul scol. 1913/14 de către Alexandru Pop med. an. IV. Budapesta, — destinat pentru studenți dela orice școală, reală, comercială, academie, universitate sau politehnică.

Preferință au descendenții din familiile: Vaida de Soósmező și Fuleovici.

XVIII. Din fundaț. „Ioan Chirilă“.

Interesele disponibile ale fundațiunii aceștia pe anul 1914, în suma de 550 cor. în senzul literilor fundaționale se vor împărți în părți egale între consăngenii fundatorului, cari studiază la vre-o școală.

Consăngenitatea se consideră până la gradul al VIII-lea.

XIX. Din fundațiunea „Demetriu Cutean“.

Un (1) stipendiu de 40 cor. folosit în anul scol. 1913/14 de către Gregoriu Bozdog, gimn. cl. IV. în Turda, — destinat pentru școlari, feciori sau fetețe. Începând cu clasele normale. Consăngenii fundatorului au preferință, iar dintre străini, cei născuți în comunele Ciufud și Săcădate.

XX. Din fundațiunea „Alexandru Filip“.

Două (2) stipendii de câte 200 cor. folosite în anul scol. 1913/14 de către Aurel Pop și Traian Pop gimn. cl. VIII în Blaj, — destinate pentru studenți la gimnaziu, școală reală ori industrială din patrie, ori la vre-o școală militară de cadeți din monarhie. Concurenții vor avea să dovedească cu document legal, cumcă sunt născuți în Transilvania și părțile adnexe și cu atestat dela autoritățile bisericesti, că se trag din părinți recunoscuți de români adevărați. Consăngenii fundatorului au preferință.

XXI. Din fundațiunea „Alexandru Micu“.

Un (1) stipendiu de 200 cpr. folosit în anul scol. 1913/14 de către Aurel Caliani stud. la școala comercială din Cluj, — destinat pentru elevj sau eleve ai școalelor medii, comerciale sau ale școlilor superioare de fete.

Consăngenii au preferință.

XXII. Din fundațiunea „Partenie Moldovan“.

Un (1) stipendiu de 100 cor. folosit de elevul an. II. de preparandie în Blaj Alimpiu Simu, — destinat pentru tineri români gr.-cat. dela orice școală, consăngenii cu fundatorul.

XXIII. Din fund. „Ioan V. Rusu“.

Un (1) stipendiu de 160 cor. folosit în anul scol. 1913/14 de către Liviu Rusu stud. cl. VIII. gimn. în Blaj, — destinat pentru tineri români gr.-cat., cari frecventează vre-un gimnaziu, școală reală ori comercială ori vre-o școală agronomică.

Dintre concurenții vor fi preferiți consăngenii fundatorului.

XXIV. Din fundaț. „Ioan Bob“.

Două (2) stipendii de câte 120 cor., folosite în anul scol. 1913/14 de către Aurel Gherghel gimn. cl. V. Blaj și Aurel Leményi gimn. cl. IV. Șimleul Silvaniei.

Concurenții la toate fundațiunile înșirate până aci în 24 pozițiuni, au să alătore la suplicile sale scrise și subscrise cu mâna proprie în l. română: testimoniu scolastic în copie autentică, carte de botez, iar nu de nativitate, atestat de paupertate, atestat medical și pentru dovedirea consăngenității cu fundatorul, au să alătore atestat dela respectivul oficiu parohial, care să cuprindă tabela genealogică exact dedusă. Sunt datori mai departe să numească expres institutul, la care vor studia în anul scol. 1913/14, și să determine apriat suma și soiul stipendiului, pentru care suplică. Suplicile, cari nu vor corăspunde cerințelor aci înșirate, nu vor fi luate în considerare.

XXV. Din fundațiunea „David Br. Ursu de Margina“.

Două (2) stipendii de câte 200 cor folosite în anul scol. 1913/14 de către Ovidiu Fulicea, gimn. cl. VIII., George Moga gimn. cl. I. în Blaj.

Concurenții la aceste stipendii au să dovedească cu carte de botez, că sunt români gr.-cat, născuți în vre-una din comunele arondate în comitatele: Făgăraș, Sibiu, Hunedoara, — cu atestat de frecuentare, că sunt școlari în clasa I. a gimnaziului gr.-cat. din Blaj, iară fetele, că frecventează la școala de fete din Blaj, că au purtare morală bună și progres bun în studii, și că sunt sau pot fi suscepuți în Seminarul junimei române gr.-cat. studioase în Blaj, iar fetele în Internatul de fetețe din Blaj.

XXVI. Din fundațiunea de alumnate a Internatului Vancean de fetețe din Blaj.

Cinci (5) alumnate de câte 100 cor., cari în anul scol. 1913/14 au fost folosite de către Alexandrina Harșia elevă cl. IV., Marin Nemeș cl. IV., Eugenia Moldovan cl. IV., Sabina Romoșian cl. IV. și Ana Simu cl. II. a școlii civile de fete din Blaj.

Suplicantele pentru aceste alumnate au să întrunească și să dovedească următoarele condițiuni:

a) că sunt române gr.-cat, mizere născute în arhidieceză;

b) că pe lângă purtarea morală bună au din studii calculi buni;

c) că sunt inmatriculate ca eleve ordinare în școala gr.-cat. de fete din Blaj și sunt primite în Internatul Vancean de fetețe;

d) Preferință vor avea fetele de preoți din arhidieceză.

XXVII. Din fundaț. „George Vișa“.

1. Un (1) stipendiu de 100 cor. folosit de Rea Silvia Radu cl. IV. civilă Sibiu.

2. Un (1) stipendiu de 200 cor. folosit de Letiția Cucuiu, prep. curs. IV. Oradea-mare, — destinat pentru acel tinăr român, care ar dori să cerceteze vre-o școală pedagogică sau școală reală. Consăngenii fundatorului au preferință.

Rugările vor trebui înaintate către Capitlul gr.-cat. de Alba-Iulia și Făgăraș în Blaj până la terminul mai sus indicat, provăzute cu carte de botez și copia testimoniuului scolastic de pe an. scol. trecut, iar consăngenii vor avea să alătore la rugare și atestat de consăngenitate dela oficiul parohial concernent.

3. Un (1) stipendiu de 300 cor. folosit în anul scol. 1913/14 de către Demetriu Toflea, gimn. cl. VI. în Blaj, — destinat pentru copiii, cari cercetează clasele inferioare ale școlilor medii.

4. Un (1) stipendiu de 400 cor. folosit în an. scol. 1913/14 de către Fodor Radu, student al academiei comerciale din Viena — destinat pentru tineri, cari cercetează despărțămintele superioare ale școlilor medii sau astfel de școli, cari stau pe acelaș nivou cu școlile medii.

Stipendiile de sub 3. 4 se vor conferi acelor tineri sau fetețe aparținătoare la familia lui George Vișa, cari vor dovedi purtare morală și progres în studii.

XXVIII. Din fundațiunea „Seminarul junimei române gr.-cat. studioase în Blaj“.

Pentru un stipendiu din fundațiunea fericitului Metropolit Dr. Ioan Vancea numită „Seminarul junimii române gr.-cat. studioase în Blaj“, pe care în anul scol. 1913—14 l-a folosit gimnazistul Alexandru Circa, prin aceasta publicăm concurs cu terminul de 15/2 Septembrie n. 1914 incl. pe lângă următoarele condițiuni:

1. Stipendiul e de 200 coroane se compută în quota de întreținere a respectivului în „Seminarul junimii“ (Lit. fund. §. 3).

2. La acest stipendiu pot concurge tineri, cari studiază la gimnaziul gr.-cat. arhiepiscopesc din Blaj, născuți din părinți credincioși ai Arhidiecezei gr.-cat. de Alba-Iulia și Făgăraș, sau de origine consăngenii cu fundatorul, chiar și dacă acestia ar fi domiciliați airea, dară fiii lor vor studia în Blaj. (Lit. fund. §. 1).

3. Consăngenii fundatorului au preferință, apoi „caeteris paribus“ fiii de de preoți arhidiecezani, — cari însă vor fi mai buni între toți, se vor primi chiar și dacă ar fi fii credincioșilor din clasa cea mai de jos. (Lit. fund. §. 5).

4. Deoarece din stipendiile acestea se pot împărtași numai alumni de ai „Seminarului junimii“ urmează de sine, că acel tinăr, care din cauze sanitare ori pentru defecte constatate cu ocaziunea vizitei medicale, care se face la începutul anului scolastic, nu va fi primit în Seminarul junimii, acela nu se va putea bucura de stipendiu.

5. La suplice vor trebui să se alătore: carte de botez, testimoniu scolastic și eventual atestat de consăngenitate ori afinitate cu fundatorul.

6. Concursurile întrate după 15/2 Septembrie nu se vor lua în considerațiune.

Blaj, din ședința consistorială ținută la 15/2 August 1914.

Dr. Victor Mihályi, m. p.
Arhiepiscop și Mitropolit de Alba-Iulia și Făgăraș.